Curriculum voor de opleiding Urologie 2018 (CU2018)

Eric J. H. Meuleman¹

Published online: 23 February 2018
© The Author(s) 2018.

Geacht bestuur,

Graag informeer ik u dat het College Geneeskundige Specialismen (CGS) op 8 november jl. het Besluit Urologie heeft vastgesteld. De wijziging van dit besluit vond plaats naar aanleiding van de wijziging van het landelijke opleidingsplan urologie. Het besluit is integraal herzien en is geactualiseerd en compacter en leesbaarder geworden.

Het besluit is inmiddels ter instemming aangeboden aan de Minister voor Medische Zorg en Sport. Na instemming van de minister en publicatie in de *Staatscourant* treedt het besluit op 1 januari 2018 in werking.

Over het ontwerpbesluit is destijds advies ingewonnen bij de belanghebbende organisaties. Alle ingekomen adviezen zijn besproken in de vergadering van het CGS van 8 november jl. Naar aanleiding daarvan is een aantal wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van het aan u voorgelegde ontwerpbesluit.

Het besluit is te vinden op www.knmg.nl/cgs

Het CGS bedankt u voor de constructieve wijze waarop dit besluit tot stand is gekomen.

Namens de CHCU, prof. dr. Eric J. H. Meuleman

Namens de commissie herziening curriculum urologie (CHCU)¹

Met deze brief van het CGS dd 14 December 2017 werd een proces van twee jaar, waarin opleiders uit alle acht urologische opleidingsregio's betrokken waren, succesvol

¹ Samenstelling CHCU: prof. dr. Eric Meuleman, voorzitter, drs. Auk Dijkstra, onderwijskundige, dr. Jean Paul van Basten, dr. Laetitia Heck-de Kort, drs. Maaikje van de Kamp, dr. Barbara Kortmann, dr. Saskia van der Meer, dr. Jakko Nieuwenhuijzen, dr. Theo de Reijke, drs. Sybren Rynja, dr. Herman van Roijen, dr. Barbara Schout, drs. Saskia Stomps, dr. Paul Verhagen, dr. Eric Vrijhof.

✉ prof. dr. Eric J. H. Meuleman
ejh.meuleman@gmail.com

¹ Nijmegen, Nederland

afgerond. Per 1 januari treedt CU2018 in werking, waarbij 2018 geldt als een overgangsjaar.

CU 2018² is de opvolger van 'curriculum voor de opleiding urologie 2009 (CU2009)' en beschrijft de kernelementen van het nieuwe opleidingscurriculum. Het schetst de kaders, structuur en inhoud waaraan de opleiding moet voldoen en geeft tips aan opleiders om de lokale, maar vooral ook regionale opleiding in te richten conform de huidige (en toekomstige) wensen en regels die worden gesteld aan de uroloog.

De belangrijkste vernieuwing is de mogelijkheid voor de aios om te versnellen en te differentiëren. Om dit mogelijk te maken, is de kern van het werk van de uroloog vertaald naar negen kenmerkende beroepssituaties:

1. Het poliklinisch consult en consultatie op de SEH
2. De kwetsbare oudere patiënt
3. Een man met een seksuele klacht
4. Een man met een vruchtbaarheidsstoornis
5. Een patiënt met stenen
6. Een patiënt met een functiestoornis van de urinewegen (Incontinentie, plasklachten, neurogene blaas)
7. Een patiënt met een afwijking aan de urethra
8. Een kind met een urologische aandoening
9. Een patiënt met een uro-oncologische aandoening

Binnen elke kenmerkende beroepssituatie zijn professionele activiteiten gedefinieerd. Deze professionele activiteiten zijn zo gekozen en beschreven dat ze in de praktijk goede handvatten vormen voor aios en opleidingsgroep om de ontwikkeling van alle CanMEDS-competenties te faciliteren en te monitoren. Bij het feedback geven en beoordelen van de groei van de aios, wordt expliciet aandacht geschonken aan het geïntegreerd en doelmatig in context toepassen van CanMEDS-competenties en het onderliggende

² Na inlog op NVU-website: onder Opleiding en nascholing – AIOS.
<https://www.nvu.nl/Portals/0/Downloads/Opleiding/Curriculum%20voor%20de%20opleiding%20Urologie%20CHCU2018%20-%20DEF-2.pdf>.

Figuur 1 Indeling van de opleiding in nominale en gemiddelde opleidingsduur

Nominale opleidingsduur 72 maanden / Gemiddelde opleidingsduur 65 maanden		
eerste 1,5 jaar	jaar 1,5-5,5	laatste 2 jaar
18 maanden	41 maanden	gedurende 6 maanden
Heelkunde	Urologie	
Maatschappelijke thema's (Basis)		
5 toevertrouwde handelingen 1. werken op de polikliniek 2. zelfstandige zorg voor verpleegafdeling 3. consultatie acute patiënt op SEH 4. weekend-/avonddienst alleen in huis 5. chirurgische interventie op POK, OK of elders	Kerncurriculum	
	jaar 1	jaar 1 t/m 4
	2 kenmerkende beroepssituaties	7 kenmerkende beroepssituaties
	41 urologische handelingen, niveau 2-3	
		Differentiatiestage thema's 1. andrologie 2. endo-urologie en complexe steenbehandeling 3. functionele en reconstructieve urologie 4. kinderurologie 5. oncologie
		Facultatief: differentiatie in maatschappelijk thema

palet van kennis, vaardigheden en attitude. De CANMEDS-competenties zijn:

- Professional
- Communicator
- Samenwerker
- Leider
- Gezondheidsbevorderaar
- Wetenschapper

Naarmate de aios meer zelfstandigheid ontwikkelt, is minder supervisie nodig. Professionele activiteiten kunnen bij voldoende bekwaamheid door leden van de opleidingsgroep aan een aios worden toevertrouwd. Als alle professionele activiteiten binnen een kenmerkende beroepssituatie aan de aios zijn toevertrouwd, kan de aios voor deze kenmerkende beroepssituatie een bekwaamverklaring aanvragen. Met het afgeven van een bekwaamverklaring geeft de opleidingsgroep aan dat deze beroepsactiviteit aan de aios (met supervisie op afstand) wordt toevertrouwd.

In de laatste twee jaar van de opleiding is er voorzien in een minimaal zes maanden durende verplichte differentiatie in een of twee van vijf vakinhoudelijke thema's. Voor de getalenteerde aios bestaat bovendien de mogelijkheid zich verder te profileren in een maatschappelijk actueel thema.

De nominale duur van de opleiding is zes jaar. In CU2018 wordt aan versnelling vormgegeven door eerder verworven competenties, behaald in een anioschap of schakeljaar in een chirurgische discipline, te vertalen in een gemiddelde versnelling van de vooropleiding heel-

kunde van zes maanden. Met het Concilium Chirurgicum is de inhoud van de chirurgische vooropleiding zodanig gedefinieerd dat de te behalen bekwaamverklaringen aan het einde van de vooropleiding in gemiddeld achttien maanden haalbaar zijn.

In het kerncurriculum urologie is aan versnelling en individualisering vormgegeven door de vaste duur van de opleidingselementen los te laten. Dit houdt in dat niet meer de verblijftijd van de aios in de opleiding bepalend is voor 'aftekening' van onderdelen, maar de snelheid waarmee de aios zich ontwikkelt en beroepsactiviteiten zelfstandig mag uitvoeren. Aios met een steile leer- en ontwikkelingscurve hebben daarmee de gelegenheid om de opleiding sneller af te ronden of om zich meer te verdiepen en verbreden door langer dan de verplichte zes maanden te differentiëren.

Het is aan de aios om door middel van zijn of haar individueel opleidingsplan voor de opleider(s) zichtbaar te maken dat hij of zij over vereiste competenties beschikt.

In fig. 1 is de indeling van de opleiding in nominale en gemiddelde opleidingsduur weergegeven.

CU2018 stelt hoge eisen aan opleidingsgroep en aios. Een goede dokter geldt in CU2018 niet als vanzelfsprekend meer als een goede opleider. Voor de opleider in CU2018 geldt dat hij de rol van medisch expert beheerst en daarnaast de principes van het opleiden, het opleiden op de werkplek, het stimuleren, toetsen en bewaken van de voortgang en het samenwerken, organiseren en bevorderen van de opleidingskwaliteit beheerst [1]. Voor de aios geldt dat

hij/zij de kunst van het opleiden leert als onderdeel van zijn opleiding.

De toetsing in CU2018 bestaat uit regelmatige feedback-gesprekken (mede aan de hand van KPB's OSATS, CATS) waarin de ontwikkeling van alle professionele activiteiten met de aios besproken kunnen worden. Het doel van deze gesprekken is om de aios met gestructureerde feedback te stimuleren in hun ontwikkeling. De verslagen van die gesprekken vormen de basis voor summatieve bekwaamverklaringen. Voor alle toevertrouwde activiteiten geldt dat deze onderbouwd moeten zijn met kennis, die praktisch klinisch en middels de jaarlijkse kennistoets getoetst kan worden.

Open Access This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons license, and indicate if changes were made.

Literatuur

1. Damoiseaux RAMJ, Vermeulen MI. Opleiden vraagt andere competenties dan dokteren. Ned Tijdschr Geneeskd. 2016;160(48):D784.